

Biskop Atle Sommerfeldt:

Tale ved grunnsteinsnedleggelse Son Kulturkirke

Palmesøndag 13.4.2014

«Mer himmel på jord» - slik lyder Den norske kirkes nye visjon. Vi vil markere at kirken er plantet på jorda, i et lokalsamfunn og er en vesentlig del av lokalsamfunnets kulturelle grunnmur – for å sitere Enger-utvalget fra i fjor. Denne kulturelle grunnmuren har synlige manifestasjoner i alle norske lokalsamfunn i de mange kirkebyggene. Det var irritasjonen over dette uttrykket for lokalsamfunnets kristne arv som gjorde at Såner kirke ble påtent og brant ned til grunnen 25. mai 1995. Det var et stort tap for menneskene og for lokalsamfunnets identitet og historiske forankring. Såner kirkested går tilbake til før 1347 og den gjenreiste kirken som ble innviet i år 2000, var den fjerde kirken som ble reist på det stedet. Etter kirkebrannen ble det også besluttet å reise en arbeidskirke i Son for slik å gi befolkningscenteret her et ankerfeste. Derfor er vi her nå, for at vi etter en lang prosess skal legge ned grunnsteinen for kirke her i Son.

Kirken er rommet som omslutter møtepunkt mellom himmel og jord, mellom Gud og menneske. Kirkebygg har store dører som er åpne og høye, og kirkerommene har høyde under taket som gir rom for alle menneskelige følelser og refleksjoner. Kirkerommet gir Son-beboeren Herman Wildenveys spørsmål og refleksjon et sted å utfolde seg, det er rommet som gir en himmel over Son:

«O, ennu å spørre: er sjelen og sansen

En gnist fra en ildgud, hvis flamme er hel?

O derpå å svare: at Gud er substansen, hvorav dette levende liv er en del!

Ennu å føle seg ett med det hele

og øyne en guddom i alle dets dele

og spørre:: har dyret og blomsten sjel?

O, ennu å tumle med skapermotivet
Og senke seg ned i mysteriets dyp.
Ennu å grunne seg grå over livet
Og leve det ut som et lykkelig kryp!
Ennu å sitte betraktende rolig
Og gjette seg til hvordan livet tok bolig
I mammut og mygg, mastodont og polyp!
(Fra diktet O, ennu være...1919)

Når vi i dag legger ned grunnsteinen for Son kulturkirke er visjonen at denne kulturkirken skal være noe mer enn en arbeidskirke, det skal nettopp være et sted i Son der lokalsamfunnet skal få anledning til å uttrykke sin livsfølelse gjennom det rike mangfoldet av kulturuttrykk vi mennesker har utviklet og som er et kjennetegn ved menneskets sivilisasjon.

Sammenhengen mellom billedkunst, musikk, dans, drama, litteratur og religiøsitet kan spores gjennom hele menneskehetens historie. I vårt nye og livssynsåpne samfunn er denne forbindelsen mer mangfoldig enn tidligere. Vi har også tradisjoner der forbindelsen mellom kultur og religion ikke opprettholdes. Men det betyr ikke at forbindelsen til «mysteriets dyp» som Wildenvey kaller det, er brutt. Alt som vokser opp av jorden skal ha dette bygget som et sted for å uttrykke seg i offentlighet.

Bygget er også det sted der himmelen gjenfinnes. Dette er stedet der Gud i Jesus Kristus vil komme til dem som ønsker å møte Gud. I dåpen forbindes vi med Gud ved vannet og i nattverden tar vi del i det himmelske gjestebudet. Slik skal dette bygget også videreføre møtene mellom Gud og mennesker i Jesus Kristus på et nytt sted i Vestby kommune.

I dag på Palmesøndag blir vi minnet om at møtet med Jesus ikke er avhengig av templer og storslåtte bygninger. Jesus kommer oss i møte i de andre menneskenes øyne og lar seg særlig gjenkjenne i tårene og smerten. Her i Vestby har dette vært en

sentral del av den folkelige fromheten i middelalderen fordi den første Garder kirke ble viet til St. Laurentius. St. Laurentius var diakonen- den som bestyrte kirkens penger og skatter - som på 200-tallet i Roma ble bedt av keiseren å overgi kirkens skatter. Etter 3 dager kom Laurentius med kirkens skatter – byens syke og forkomne – for i dem kan vi se avglansen av Guds himmel . Laurentius ble henrettet ved å bli brent på en rist – derfor her hans bumerke på primstaven en rist og han er alle kirkeadministratorer og kaffebønders skytshelgen. Han har gitt opphav til ordet Kaffe- lars – hans dag var 8. august og Larsok var en sentral høytid på linje med Jonsok og Olsok.

Når vi nå legger ned grunnstenen for Son Kulturkirke på Palmesøndag uttrykker det på en særlig måte at dette bygget skal være et rom der sårede og fortvilede mennesker skal kjenne seg hjemme og der alle som kommer hit får en impuls til solidaritet og barmhjertighet. Måtte derfor dette bygget bli et kraftsenter i utviklingen av et godt og inkluderende lokalsamfunn og slik skape en himmel over Son.